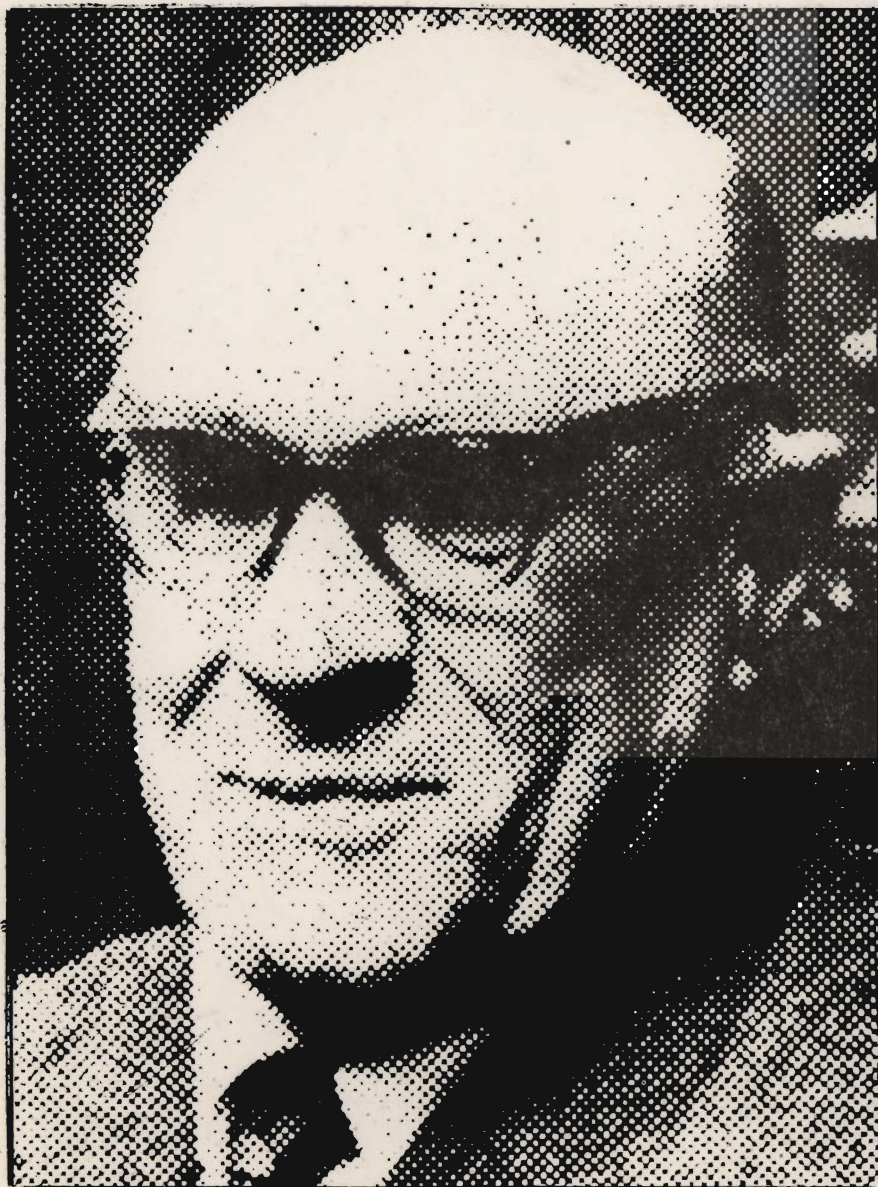

Teatr Nowy w Łodzi

MAŁA SALA, ul. ZACHODNIA 93

Jarosław Iwaszkiewicz

POD AKACJAMI

Premiera 18 listopada 1984 r.

Jarosław Iwaszkiewicz

POD AKACJAMI

Sztuka w dwóch częściach

OSOBY:

Flora . . . . . MAŁGORZATA FLEGEL

Józio . . . . . MIROSŁAW SIEDLER

Ksiądz Węgrzyn . . . . . LUDWIK BENOIT

Pan Kamiński . . . . . JÓZEF ZBIRÓG

Pan Kazio . . . . . MIECZYŚŁAW A. GAJDA

Brausch . . . . . JACEK GUDEJKO

Reżyseria — WOJCIECH PILARSKI

Scenografia — JOLANTA BOJANOWSKA-KUNKEL

Asystent reżysera — MAŁGORZATA URZĘDOWSKA

Kronika życia i twórczości

Jarosława Iwaszkiewicza

- 1894 Jarosław Iwaszkiewicz urodził się 20 lutego we wsi Kalnik koło Kijowa.
- 1902 Umiera ojciec pisarza Bolesław Iwaszkiewicz. Matka, Maria z domu Piątkowska, wraz z dziećmi przenosi się do Warszawy, gdzie przebywa do 1904 roku.
- 1904 Rodzina Iwaszkiewiczów osiedla się w Elisawetgradzie (dziś Kirowgrad). Jarosław Iwaszkiewicz rozpoczyna naukę w gimnazjum.
- 1909 Wraz z matką i rodzeństwem Iwaszkiewicz zamieszkuje w Kijowie. W tym czasie rodzi się i krystalizuje przyjaźń z Karolem Szymanowskim. Iwaszkiewicz często odwiedza Tymosząwkę, majątek rodziny Szymanowskich. W latach 1909–1917 (w miesiącach wakacyjnych) zajęcia korepetytorskie umożliwiły mu poznanie Ukrainy.
- 1911 Jako nauczyciel prywatny jedzie Iwaszkiewicz do Bylszew pod Łodzią.
- 1912 Iwaszkiewicz otrzymuje świadectwo maturalne w gimnazjum kijowskim i rozpoczyna studia prawnicze w Kijowie. Jest zarazem słuchaczem szkoły muzycznej i konserwatorium kijowskiego. Studiuje w latach 1912–1918.
- 1915 Iwaszkiewicz debiutuje wierszem *Lilith* w czasopiśmie „Pióro”.
- 1916 Pisarz nawiązuje współpracę z kijowskim teatrem „Studia”, prowadzonym przez Stanisławę Wysocką i niebawem zostaje jego kierownikiem literackim.
- 1918 Iwaszkiewicz wstępuje do III Korpusu Polskiego. W październiku pisarz przyjeżdża do Warszawy i podejmuje początkowo pracę jako nauczyciel prywatny. Nawiązuje kontakty ze środowiskami artystycznymi Warszawy, drukuje wiersze w „Pro Arte et Studio”.
- 1919 W latach 1919–1920 pisarz należy do zespołu redakcyjnego dwutygodnika „Zdrój”. Ukazuje się pierwsza książka, zbiór wierszy *Okostychy*.
- 1920 Od 1920 do 1923 pisarz pracuje w „Kurierze Polskim”, jednocześnie pełni obowiązki sekretarza zarządu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych. Ukazuje się powieść poetycka *Zenobia Palmura*.
- 1921 Pisarz odbywa szereg podróży po kraju (dłuższy pobyt w Zakopanem i nawiązanie tam nowych znajomości artystyczno-literackich). Ukazuje się tom prozy poetyckiej *Legendy i Demeter*.
- 1922 Jarosław Iwaszkiewicz zawiera małżeństwo z Anną Lilpop. Publikacja tomu wierszy *Dionizje*.
- 1923 Od 1923 do 1925 pracuje Iwaszkiewicz jako sekretarz marszałka sejmu Macieja Rataja. Opublikowane zo-

stają: *Ucieczka do Bagdadu* i powieść *Hilary, syn buchaltera*, za którą otrzymał pisarz nagrodę wydawców w roku 1925.

- 1924 Iwaszkiewicz podejmuje współpracę z redakcją „Wiadomości Literackich”. W wydaniu książkowym ukazują się proza poetycka *Siedem miast nieśmiertelnego Kościeja*.
- 1925 Iwaszkiewicz wyjeżdża na pół roku do Paryża, gdzie podejmuje studia w Szkole Języków Wschodnich (język arabski i turecki). Bierze udział w międzynarodowym paryskim kongresie Pen Clubów. Ukazuje się powieść *Księżyc wschodzi* i proza poetycka *Kasydy*, zakończone *siedmioma wierszami*.
- 1926 Pisarz uczestniczy w obradach wiedeńskiego kongresu Unii Intelktualnej. Opublikowane zostają *Pejzaże sentymentalne*. Otrzymała się premiera opery Karola Szymanowskiego *Król Roger*, do której Iwaszkiewicz napisał libretto.
- 1927 Umiera matka pisarza. Iwaszkiewicz uczestniczy w kongresie Unii Intelktualnej w Heidelbergu. Rozpoczyna pracę w Wydziale Prasowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych – na stanowisku kierownika referatu propagandy sztuki (pozostaje tam do 1932). W tych i następnych latach Iwaszkiewicz podróżuje wiele po Niemczech, Francji, Włoszech, Austrii, Szwajcarii i Hiszpanii.
- 1928 Pisarz osiada w Stawisku.
- 1929 Ukazuje się tom wierszy *Księga dnia i księga nocy* i dramat *Kochankowie z Werony*.
- 1930 Iwaszkiewicz wydaje powieść *Zmowa mężczyzn*.
- 1931 Publikacja zbioru wierszy *Powrót do Europy*.
- 1932 Od 1932 do 1935 pisarz jest sekretarzem poselstwa polskiego w Kopenhadze. Odbiera pierwszą podróż do Sycylii.
- 1933 Publikacja zbioru opowiadań *Panny z Wilka* i tomu wierszy *Lato 1932*.
- 1934 Ukazuje się powieść historyczna *Czerwone tarcze*.
- 1935 W latach 1935–1936 jest Iwaszkiewicz sekretarzem poselstwa polskiego w Brukseli.
- 1936 Ukazuje się zbiór opowiadań *Młyn nad Utratą*.
- 1937 Pisarz wiele podróżuje po Europie, odwiedza powtórnie Sycylię. Opublikowany zostaje dramat *Lato w Nohant*, za który otrzymał Iwaszkiewicz nagrodę im. L. Reynela.
- 1938 Trzeci pobyt na Sycylii. Ukazują się *Wiersze wybrane* i tom poezji *Inne życie*, zbiór *Dwa opowiadania*, powieść *Pasje błędmierskie*, studium *Fryderyk Szopen*.
- 1939 Wydanie dramatu *Maskarada*. Od chwili wybuchu wojny do 1945 roku pisarz przebywa w Stawisku, kontynuując pracę nad nowymi utworami. Dom Iwaszkie-

wiczów staje się schronieniem dla wielu muzyków i pisarzy.

- 1945 W latach 1945–1946 pisarz jest redaktorem naczelnym dwutygodnika „Życie Literackie”, wychodzącego w Poznaniu. W tych samych latach pełni funkcję prezesa Związku Zawodowego Literatów Polskich. W latach 1945–1946 jest kierownikiem literackim Teatru Polskiego (dyrekcja Arnolda Szyfmana).
- 1946 Iwaszkiewicz ogłasza *Wiersze wybrane* oraz dwa tomy opowiadań: *Starą Cegielnię – Młyn nad Lutynią* i *Nową miłość i inne opowiadania*.
- 1947 Pisarz zostaje ponownie prezesem Związku Zawodowego Literatów Polskich, którą to funkcję piastuje do 1949 r. W latach 1947–1948 redaguje tygodnik „Nowiny Literackie”. Rok ten przynosi tom *Noweł włoskich*, za który (łącznie z *Nową miłością* i innymi opowiadaniem) otrzymał Iwaszkiewicz nagrodę „Odrodzenia”. Ukazują się *Spotkania z Szymanowskim*.
- 1948 Pisarz podróżuje do Ameryki Południowej (Argentyna, Brazylia). Tom *Ody olimpijskie* nagrodzony zostaje na XIV Olimpiadzie w Londynie.
- 1949 Ukazuje się gruntownie przerobiona i rozszerzona książka pt. *Chopin*.
- 1950 Od 1950 do 1956 roku jest Iwaszkiewicz wiceprezesem Związku Literatów Polskich. Pisarz uczestniczy we wrocławskim Kongresie Intelktualistów w Obronie Pokoju.
- 1951 Ukazuje się studium *Jan Sebastian Bach* i dramat *Odbudowa Błędmierza*.
- 1952 Od tego roku jest Iwaszkiewicz posłem na Sejm. Ukazują się *Wiersze z różnych lat 1912–1952* oraz tom *Sprawa pokoju. Wiersze i przemówienia*. Pisarz otrzymuje Nagrodę Państwową I stopnia.
- 1953 W latach 1953–1957 Iwaszkiewicz jest przewodniczącym Polskiego Komitetu Obronców Pokoju, bierze udział w wielu międzynarodowych zjazdach i kongresach. Odbiera drugą podróż do Ameryki Południowej (Chile). Ogłasza *Cztery szkice literackie*. Opublikowana zostaje *Wycieczka do Sandomierza*, która uzyskała w poprzednim roku nagrodę na konkursie Komitetu do Spraw Turystyki.
- 1954 Ponownie zostaje przyznana pisarzowi Nagroda Państwowa I stopnia. Ukazują się *Opowiadania 1918–1953* (dwa tomy) oraz *Listy z podróży do Ameryki Południowej*.
- 1955 Iwaszkiewicz obejmuje stanowisko naczelnego redaktora „Twórczości”. Wydaje *Warkocz jesieni i inne wiersze*. W latach 1955–1957 pisarz jest doradcą literackim Arnolda Szyfmana podczas ponownej jego dykcji w Teatrze Polskim.
- 1956 Opublikowany zostaje pierwszy tom *Sławy i chwały* oraz *Książka o Sycylii*.

- 1957 Poeta ogłasza tom *Ciemne ścieżki i Księgę moich wspomnień*. W „*Twórczości*” ukazuje się opowiadanie *Wzlot*.
- 1958 Rozpoczęta zostaje edycja *Dzieł Jarosława Iwaszkiewicza*, kontynuowana w latach następnych. Ukazuje się drugi tom *Sławy i chwały*.
- 1959 Iwaszkiewicz pozostaje powtórnie prezesem Związku Literatów Polskich. W „*Dialogu*” ogłasza dramat *We-sele pana Balzaka*. Ukazuje się *Gawęda o książkach i czytelnikach*.
- 1960 Ukazuje się zbiór *Tatarak i inne opowiadania*.
- 1961 Publikacja opowiadania *Kochankowie z Marony* i pierwszego tomu *Rozmów o książkach*.
- 1962 Ukazuje się trzeci tom *Sławy i chwały* oraz tom szkiców *Gniazdo łabędzi*.
- 1963 Za *Sławę i chwałę* pisarz otrzymuje nagrodę ministra kultury i sztuki. Ukazuje się tom *Jutro żniwa* oraz praca krytyczno-wspomnieniowa Stanisława Wysocka i jej kijowski teatr „*Studia*”.
- 1964 W siedemdziesięciolecie urodzin i pięćdziesięciolecie pracy twórczej pisarz zostaje udekorowany Orderem Budowniczych Polski Ludowej. Ukazał się tom *Heydenreich. Cienie oraz studium „Harnasie” Karola Szymanowskiego*.
- 1966 Iwaszkiewicz zostaje przewodniczącym oddziału Stowarzyszenia Kultury Europejskiej i prezesem Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Włoskiej. Publikacja zbioru wierszy *Kragły rok*.
- 1967 Rok ten przyniósł dramat *Kosmogonia*.
- 1968 Iwaszkiewicz publikuje opowiadania *O psach, kotach i diabłach* i drugi tom *Rozmów o książkach*. W jego tłumaczeniu (w Bibliotece Klasyków Filozofii) ukazała się książka Sörena Kierkegaarda *Bojaźń i drżenie*.
- 1965 Obchody siedemdziesiątej piątej rocznicy urodzin pisarza. Światowa Rada Pokoju przyznaje Iwaszkiewiczowi najwyższe odznaczenie – Złoty Medal im. Fryderyka Joliot-Curie.
- 1970 20 kwietnia otrzymuje Iwaszkiewicz Nagrodę Leninowską za Utrwalanie Pokoju między Narodami. Po raz trzeci zostaje laureatem Państwowej Nagrody Artystycznej I stopnia. Podejmuje wykłady na Uniwersytecie Warszawskim. Wydaje tom wierszy *Cienie i elegie*.
- 1971 Pisarz publikuje tom szkiców literackich zatytułowany *Ludzie i książki* oraz przyczynek do dziejów Teatru Polskiego pt. *Teatr Polski w Warszawie 1938–1949. Szkic*.
- 1974 Iwaszkiewicz otrzymuje nagrodę literacką m. Warszawy. Wydaje tom zatytułowany *Ogrody. Trzy opowiadania*.
- 1980 Jarosław Iwaszkiewicz zmarł 2 marca w Stawisku.

Wydawca:

**Teatr Nowy
w Łodzi**

Egzemplarz bezpłatny
Cena 15 zł

**Kasa teatru czynna codziennie (oprócz poniedziałków)
w godz. 10–19, tel. 36-08-47, ul. Więckowskiego 15**

**Biuro Organizacji, Informacji i Obsługi Widzów czynne
w godz. 9–16, tel. 36-08-47, ul. Więckowskiego 15**